

HØJT SPECIALISEREDE RÅDGIVNINGSTILBUD TIL
PERSONER MED HØRETAB SAMT PERSONER MED
KOMBINERET SYNS- OG HØRETAB

INDHOLDSFORTEGNELSE

- 5 INDLEDNING**
- 6 DØVE OG PERSONER MED HØRETAB**
- 7 MENNESKER MED ALVORLIGT KOMBINERET HØRE- OG SYNSTAB (ERHVERVET DØVBLINDHED)**
- 8 SPECIALRÅDGIVNING I DE MEST KOMPLICEREDE OG SPECIALISEREDE ENKELTSAGER VEDRØRENDE DØVBLINDBLEVNE BORGERE**
- 10 DET DOBBELTE SANSETAB VIL INDEBÆRE GENTAGNE OMSTILLINGER OG TILPASNINGER I CECILIES LIV** - En fortælling, der beskriver ydelsen "Specialrådgivning i de mest komplicerede og specialiserede enkeltsager vedrørende døvblindblevne borgere"
- 11 KOMMUNIKATION HANDLER OGSÅ OM SELVSTÆNDIGHED OG LIVSKVALITET**
- 12 UDREDNING I DE FÅ, MEST SJÆLDNE, SPECIELLE OG KOMPLICEREDE ENKELTSAGER VEDRØRENDE DØVBLINDBLEVNE BORGERE**
- 13 UDREDNING SKAL PEGE PÅ DE RETTE TILTAG FOR PETER** - En fortælling der beskriver ydelsen "Udredning i de få mest specielle og komplicerede enkeltsager vedrørende døvblindblevne voksne"
- 14 SPECIALRÅDGIVNING OMHANDLENDE KONTAKTPERSONORDNING FOR DØVBLINDBLEVNE BORGERE**
- 15 KONTAKTPERSONERNE SKAL VÆRE ORDENTLIGT KLÆDT PÅ TIL ARBEJDET** - En fortælling der illustrerer ydelsen "Rådgivning omhandlende kontaktpersonordningen for døvblinde borgere"
- 16 SPECIALRÅDGIVNING TIL ÆLDRE DØVBLINDBLEVNE BORGERE**
- 17 NÅR ÆLDRE RAMMES AF ALVORLIGT SYNS- OG HØREAB** - En fortælling som beskriver ydelsen "Specialrådgivning til ældre døvblinde borgere"
- 18 SPECIALRÅDGIVNING TIL DØVE OG ANDRE MED HØRETAB**
- 20 ET TÆT SAMARBEJDE MELLEM DØVEKONSULENTERNE OG KOMMUNENS SAGSBEHANDLERE HJÆLPER DØVE IND PÅ ARBEJDSMARKEDET** - En fortælling som beskriver ydelsen "Specialrådgivning til døve og andre med høretab - herunder i relation til arbejdsmarkedet"
- 21 DET VISTE SIG, AT KVINDEN HAVDE BEHOV FOR PSYKIATRISK BEHANDLING** - En fortælling som beskriver ydelsen "Specialrådgivning til døve og andre med høretab - herunder borgere med særlige behov, fx med anden etnisk baggrund"

- 22 FORÆLDREVEJLEDNING TIL DØVE FAMILIER**
- 23 FORÆLDREVEJLEDEREN ER OFTE BROBYGGER** - En fortælling som beskriver ydelsen "Forældrevejledning til døve familier"
- 24 INTENSIV STØTTE I HJEMMET TIL FAMILIER MED BØRN**
- 25 NU GIVER KOMMUNIKATIONEN IKKE LÆNGERE ANLEDNING TIL KONFLIKT I FAMILIEN** - En fortælling som beskriver ydelsen "Intensiv støtte i hjemmet til familier med børn"
- 26 STØTTE TIL FORÆLDRE SOM HAR ANBRAGTE BØRN**
- 27 STØTTEPERSONEN HJÆLPER PETER MED AT HÅNDBERE DE FØLELSER, DER ER FORBUNDET MED AT HAVE ET ANBRAGT BARN** - En fortælling som beskriver ydelsen "Støtte til familier som har anbragte børn"
- 28 STØTTET ELLER OVERVÅGET SAMVÆR**
- 29 KOMMUNIKATION PÅ BÅDE TEGNSPROG OG DANSK STYRKER KONTAKTEN MELLEMM ANNA OG HENDES DATTER** - En fortælling som beskriver ydelsen "Støttet eller overvåget samvær"
- 30 PÆDAGOGISKE OBSERVATIONER I FORBINDELSE MED § 50 UNDERSØGELSER**
- 31 KOMMUNEN FANDT CFD OPLAGT TIL OBSERVATIONSOPGAVEN**
- En fortælling som beskriver ydelsen "Pædagogiske observationer i forbindelse med § 50 undersøgelser"
- 32 HJEMMEVEJLEDNING/PÆDAGOGISK STØTTE I EGET HJEM**
- 33 MED STRUKTUR I HANNES HVERDAG KAN HUN BEDRE VARETAGE ROLLEN SOM MOR FOR SIN DATTER** - En fortælling som beskriver ydelsen "Hjemmevejledning/pædagogisk støtte i eget hjem"
- 34 ÆLDREVEJLEDNING TIL DØVE BORGERE OVER 65 ÅR**
- 35 FRA KRISE TIL LIVSKVALITET** - En fortælling der illustrerer ydelsen "Ældrevejledning til døve borgere over 65 år"
- 36 PSYKOLOGBISTAND**
- 37 EN PSYKOLOGISK UNDERSØGELSE VISTE, AT BORGEREN IKKE VAR UDVIKLINGSHÆMMET** - En fortælling som beskriver ydelsen "Psykologbistand"

INDLEDNING

Formålet med dette ydelseskatalog er at give et overblik over vores specialiserede rådgivningstilbud til borgere med et høretab eller med et alvorligt kombineret syns- og høretab (også kaldet erhvervet døvblindhed), samt til de fagfolk, som kommer i kontakt med disse borgere.

Ydelseskataloget er struktureret således, at der først gives en kort beskrivelse af, hvad det betyder at leve med et alvorligt høretab eller et alvorligt syns- og høretab. Der er fokus på de kommunikative udfordringer, herunder tegnsprog og taktilt tegnsprog. Herefter følger en skematisk beskrivelse af samtlige ydelser, efterfulgt af en fortælling, der illustrerer hver enkelt ydelse i praksis.

En opdateret liste med priserne på alle vores rådgivningstilbud findes på CFD's hjemmeside under menupunktet Rådgivning.

Det skal understreges, at dette katalog indeholder de ydelser, som CFD lige nu tilbyder til kommunerne og VISO. Tilbuddene udvikles løbende, og hvis de bevilgende myndigheder måtte have særlige ønsker, vil vi naturligvis forsøge at imødekomme dem.

CFD Rådgivning, februar 2016
Helle Brøgger
Områdechef

DØVE OG PERSONER MED HØRETAB

I dag anvender man mest begrebet "høretab" til at beskrive alle former for hørenedsættelser. Begrebet døvhed erstattes ofte af betegnelsen "tidligt erhvervet eller medfødt høretab".

I CFD Rådgivning anvender vi også betegnelsen høretab som det overordnede begreb. Når det drejer sig om tegnsprogsbrugere, har vi dog valgt at holde fast i betegnelsen "døve", som er den betegnelse, personerne selv identificerer sig med.

DØVHED - ET MEDFØDT ELLER TIDLIGT ERHVERVET HØRETAB

Mennesker, der i daglig tale betegnes som døve, er enten født døve eller har fået et så alvorligt høretab tidligt i barndommen, at de ikke har kunnet tilegne sig et talesprog. Derfor benytter de sig af tegnsprog i kommunikationen med andre.

Som døv tilhører man en sproglig og kulturel minoritetsgruppe i det danske samfund. Man har sit eget sprog, døveskoler, døvekirker og døvepræster samt et omfattende net af foreninger og organisationer. Døve gifter sig ofte med andre døve.

Der er ingen opgørelser over, hvor mange døve, der er i Danmark, men vi ved, at døvekonsulenterne har kendskab til ca. 2600 borgere, der er døve og årligt er i kontakt med lidt under halvdelen af disse.

VIDENS- OG KOMMUNIKATIONSHANDICAP

Når man er døv eller har et betydeligt høretab, kan det være vanskeligt at få de samme informationer, som andre mennesker får. De fleste døve er vokset op i hørende familier, hvor tegnsprog for forældrene har været et fremmedsprog. Der er derfor mange informationer og nuancer, som er gået tabt i løbet af barndommen, hvilket har betydning for døves begrebsverden og for forståelsen af sociale normer og spilleregler.

Det er et faktum, at mange døve børn har afsluttet 9. klasse med et fagligt niveau svarende til 4.- 5. klasse. Mange har således vanskeligheder med både at læse og skrive dansk, som for dem er et fremmedsprog, som de aldrig har kunnet høre. Dansk tegnsprog, som er døves modersmål, har en helt anden grammatik end dansk, hvad angår bl.a. ordstilling og syntaks.

Det kan derfor være en stor udfordring at tage en boglig uddannelse og følge med på et komplekst arbejdsmarked, hvor der er store krav til de ansattes vidensniveau.

NY UDVIKLING MED CI (COCHLEAR IMPLANT)

Når man som nævnt i dag mere og mere er gået over til at anvende betegnelsen høretab og medfødt eller tidligt erhvervet høretab, skyldes det, at stort set alle børn med et medfødt høretab allerede før etårsalderen tilbydes et cochlear implant (CI). Et CI er et avanceret høreapparat, der indopereres i øret i cochlea (sneglen).

Resultatet af CI-operationerne er efterhånden så gode, at de fleste af de børn, som tidligere blev tilbudt skolegang på døveskolerne, nu integreres i folkeskolen. Resultaterne bliver hele tiden bedre, og alt tyder på, at langt de fleste af CI-børnene på sigt vil klare sig uden tegnsprog under deres senere uddannelsesforløb.

MENNESKER MED ALVORLIGT KOMBINERET HØRE- OG SYNSTAB (ERHVERVET DØVBLINDHED)

Man behøver ikke at være helt døv og blind for at blive betegnet som døvblind, idet døvblindhed defineres funktionelt ifølge den nordiske definition.¹ Personer med et alvorligt kombineret syns- og høretab falder ind under definitionen på døvblindhed, og de fleste mennesker med døvblindhed har en lille syns- eller hørest - eller begge dele. Kombinationen af de to sansetab reducerer mulighederne for at udnytte en eventuel syns- eller hørest. Døvblindhed er et selvstændigt, specifikt handicap, som giver store problemer indenfor *kommunikation, til-egnelse af information og orientering*.

Hvis en person er blevet døvblind, efter at han/hun har udviklet et sprog, f.eks. dansk tegnsprog eller dansk, taler man om "erhvervet døvblindhed" (i modsætning til medfødt døvblindhed). Personer med erhvervet døvblindhed benævnes i daglig tale "døvblindblevne".

På landsplan har døvblindekonsulenterne kontakt med omkring 700 døvblindblevne.

KOMMUNIKATION

Gruppen af døvblindblevne udgør en heterogen gruppe, som enten er opvokset med tegnsprog eller dansk som deres første sprog. Mange døvblindblevne oplever, at syns- og høretabet progredierer og må skifte kommunikationsmetode, når de ikke længere kan høre talesprog eller se tegnsprog. Nogle tegnsprogsbrugere må anvende taktilt tegnsprog - dvs. hvor man aflæser samtalepartnerens tegn ved at føle dem med sine hænder.

PSYKISKE KONSEKVENSER

Tilværelsen som døvblind er forbundet med stor usikkerhed og bekymring i forhold til fremtiden. Med en progredierende lidelse oplever man flere gange i livet at måtte omstille sig. Der er således løbende behov for nye rehabiliteringstiltag og strategier i forhold til at mestre hverdagen.

ÆLDRE BORGERE MED ALVORLIGE SYN- OG HØRETAB

Gruppen af døvblindblevne talebrugere består især af ældre med aldersbetingede syns- og høretab. Med alderen stiger risikoen for forskellige syns- og høreproblemer, og ved en alvorlig kombination af de to sansetab, er der også her tale om døvblindhed. Det er vigtigt at identificere døvblindheden for at kunne iværksætte kompenserende tiltag. I modsat fald er disse ældre i stor risiko for at blive socialt isoleret.

¹ Definitionen udgør grundlaget for identifikation af mennesker med døvblindhed i alle de nordiske lande. Definitionen har også vundet indpas i andre dele af verdenen. Se den i sin helhed på www.cfd.dk.

Hvis en person er blevet døvblind, efter at han/hun har udviklet et sprog, f.eks. dansk tegnsprog eller dansk, taler man om "erhvervet døvblindhed" (i modsætning til medfødt døvblindhed). Personer med erhvervet døvblindhed benævnes i daglig tale "døvblindblevne"

SPECIALRÅDGIVNING I DE MEST KOMPLICEREDE OG SPECIALISEREDE ENKELTSAGER VEDRØRENDE DØVBLINDBLEVNE BORGERE

Der er indgået kontrakt mellem VISO og CFD om specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede sager med voksne døvblindblevne. De fleste af landets kommuner har desuden indgået aftale med CFD om den øvrige specialrådgivning for voksne døvblindblevne.

Døvblindekonsulenterne behersker døvblindblevnes forskellige kommunikationsformer, herunder tegnsprog og taktilt tegnsprog, og har indgående viden om konsekvenserne af et dobbelt sansetab; om døvblindes særlige vilkår, rehabiliteringsmuligheder og hjælpemidler.

LOVGRUNDLAG FOR YDELSEN

Serviceovens § 13 om "Den Nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation (VISO)" samt bekendtgørelse nr. 161 af 10. marts 2006.

MÅLGRUPPER FOR YDELSEN

- Kommunale sagsbehandlere og andre professionelle
- Pårørende til døvblindblevne borgere
- Døvblindblevne borgere som enten:
 - har en sjælden diagnose, fx Usher syndrom
 - har behov for alternative kommunikationsformer fx taktil kommunikation
 - har tillægshandicaps fx demens, psykisk udviklingshæmning eller en psykiatrisk diagnose
 - har behov for et tilrettelagt rehabiliteringsforløb for at kunne leve et aktivt liv
 - har anden etnisk baggrund, hvor problemstillingerne bliver forstærket pga. sproglige og kulturelle forskelle

YDELSEN OMFATTER

Der ydes specialrådgivning i forhold til de mest specialiserede og komplicerede problemstillinger indenfor området erhvervet døvblindhed. Specialrådgivningen ydes fx i forbindelse med:

- Afdækning af funktionsniveau ud fra den nordiske definition af døvblindhed
- Afklaring af rehabiliteringstilbud, herunder rådgivning om lovgivningens muligheder for kompensation i forhold til:
 - revaliderings- og beskæftigelsesmuligheder
 - kontaktpersonordning, jf. Serviceovens § 98
 - særlige tekniske hjælpemidler
 - kompenserende undervisning
- Etablering, koordinering og facilitering af netværksgrupper for døvblindblevne borgere
- Problemstillinger relateret til livsomstillingen ved erhvervet døvblindhed

MÅLET MED YDELSEN

- At sikre professionelle adgang til et højt specialiseret rådgivningstilbud, hvor de kan få viden om erhvervet døvblindhed
- At sikre et koordineret og helhedsorienteret tilbud til døvblindblevne borgere, så de kan leve et liv så tæt på det normale som muligt

VISITATION OG FINANSIERING

Der indgås kontrakt mellem CFD og VISO om levering af ydelsen. Herefter er ydelsen gratis for såvel professionelle, døvblindblevne borgere og deres pårørende. Anmodning om rådgivning rettes til VISO.

HER FINDES DØVBLINDEKONSULENTERNE

Konsulenterne er tilknyttet CFD's regionale kontorer i Aarhus, Fredericia, Odense og København.

”Mit venstre øje er blevet meget dårligt. Alt hvad jeg kan se med dette øje er bare sort med hvide prikker. Synsfeltet på det højre øje er under 10 grader. Syndromet Usher 1 er årsag til, at jeg er døv og har synsproblemer og nogle gange må bruge taktilt tegnsprog. Jeg bruger også haptiske signaler sammen med min kontaktperson fx til et socialt arrangement. Så tegner min kontaktperson med sine fingrer på min ryg nogle signaler, som diskret kan fortælle, om en person i selskabet smiler, eller når en person løfter glasset. Sådan skal kontaktpersonen også gøre, når jeg snart skal holde min 65 års fødselsdag.”

DET DOBBELTE SANSETAB VIL INDEBÆRE GENTAGNE OMSTILLINGER OG TILPASNINGER I CECILIES LIV

EN FORTÆLLING, DER BESKRIVER YDELSEN "SPECIALRÅDGIVNING I DE MEST KOMPLICEREDE OG SPECIALISEREDE ENKELTSAGER VEDRØRENDE DØVBLINDBLEVNE BORGERE"

Cecilie Leving er 22 år og socialrådgiverstuderende. Hun har et middelsvært høretab, kikkertsyn og natteblindhed pga. Usher 2. For Cecilie Leving er det en stor hjælp, at hun frit kan kontakte døvblindekonsulenten med spørgsmål om sit dobbelte sansetab og få støtte i den livsomstillingsproces, hun er midt i.

"Mit syn har ændret sig rigtig meget, bare fra jeg var 18 år gammel og til nu. Det er blevet sværere. Min balance er blevet dårligere, og jeg føler mig svimmel. Jeg bliver altid nervøs, inden jeg skal ud. I dag har jeg været ude og købe julegaver tidligt på dagen, hvor der ikke var så mange mennesker. For når jeg er i byen, er det labyrintagtigt med mennesker. Det er ligesom at være indeni et spøgelseshus. For hvad kommer der nu? Og jeg får et chok, når nogen træder ind i mit synsfelt og så pludselig er helt tæt på. Det er træls at være på vippen af at have de her problemer, men ikke at have accepteret det helt endnu," siger Cecilie.

Døvblindekonsulenten er løbende i kontakt med Cecilie, og de har talt om muligheden for at søge om en kontaktperson til at ledsage og synstolke fx ved juleindkøb. Og selvom hun ikke er klar til at få en kontaktperson, er Cecilie glad for, at døvblindekonsulenten følger hende i den svære livsomstillingsproces og kan rådgive om muligheder for kompensation.

Inden Cecilie fik diagnosen Usher 2, havde forældrene undret sig over, at hun blev ved med at støde ind i sine små søskende. På fodboldbanen kunne bolden ligge lige for fødderne af hende, men hun så den ikke. Det skyldtes øjensygdommen retinitis pigmentosa, der blandt andet betyder, at hun i dag har et synsfelt på cirka 10 grader.

Høretabet er medfødt, og det lange kastanjebrune hår skjuler høreapparaterne. Når Cecilie Leving er på socialrådgiveruddannelsen i Hillerød, så ligner hun enhver anden ung studerende. Hun har kun fortalt studiegruppen om det kombinerede syns- og høretab, men døvblindekonsulenten har rådgivet studievejlederne om døvblindhed og om Cecilie Levings særlige udfordringer.

På længere sigt vil Cecilie Leving gerne møde andre med Usher 2, som hun kan spejle sig i og udveksle erfaringer med. Hun vil fx gerne vide, hvordan en familie med en blind forælder fungerer. Døvblindekonsulenten vil til den tid kunne hjælpe med at skabe kontakt og måske etablere en netværksgruppe af unge kvinder med Usher 2, der befinder sig nogenlunde samme sted i livet.

"Det vil måske give mig mere energi at få små tricks til hverdagen fra andre med lignende udfordringer. Jeg tænker, at det er trygt at vide, at jeg når jeg selv er klar, så kan jeg kontakte døvblindekonsulenten. Det er den form for hjælp, jeg har brug for," slutter Cecilie Leving.

"Mit syn har ændret sig rigtig meget, bare fra jeg var 18 år gammel og til nu. Det er blevet sværere."

KOMMUNIKATION HANDLER OGSÅ OM SELVSTÆNDIGHED OG LIVSKVALITET

KOMMUNIKATION ER ET AF DE EMNER, SOM 64 ÅRIGE KAI HOLST HAR BRUG FOR AT DRØFTE MED DØVBLINDEKONSULENTEN. FOR HANS SYNSNEDSÆTTELSE ER IGEN PROGREDIERET, OG DET ER I ENDNU FLERE SITUATIONER BLEVET SVÆRT FOR HAM AT AFLÆSE TEGNSPROG VISUELT. HER MÅ KAI HOLST ANVENDE TAKTILT TEGNSPROG, DVS. FØLE SIN SAMTALEPARTNERS TEGNSPROG MED HÆNDERNE. DØVBLINDEKONSULENTEN RÅDGIVER OM, HVILKE TILTAG DER KAN OPTIMERE KAI HOLSTS KOMMUNIKATION YDERLIGERE.

"Mit venstre øje er blevet meget dårligt. Alt hvad jeg kan se med dette øje er bare sort med hvide prikker. Synsfeltet på det højre øje er under 10 grader. Syndromet Usher 1 er årsag til, at jeg er døv og har synsproblemer og nogle gange må bruge taktilt tegnsprog. Jeg bruger også haptiske signaler sammen med min kontaktperson fx til et socialt arrangement. Så tegner min kontaktperson med sine fingrer på min ryg nogle signaler, som diskret kan fortælle, om en person i selskabet smiler, eller når en person løfter glasset. Sådan skal kontaktpersonen også gøre, når jeg snart skal holde min 65 års fødselsdag", siger Kai Holst.

Kai taler løbende med døvblindekonsulenten om, hvordan han bedst muligt kan optimere sine muligheder for at følge med i en samtale. I forbindelse med den kommende fødselsdagsfest spekulerer han på, hvordan han kan opfange, når kontaktpersonen synsbeskriver for ham og formidler, hvad der bliver sagt. Døvblindekonsulenten har i den sammenhæng bl.a. taget initiativ til et fælles møde med en samarbejdspartner, som har viden på informations og kommunikations-teknologiområdet, med det formål at tale om brug af iPad. Kai er interesseret i at kunne veksle mellem at aflæse tegnsprog, når betingelserne er optimale til det, og når det så bliver for svært, vil han gerne kunne læse med forstørret tekst på iPad, hvad kontaktpersonen skriver på tastaturet.

"Jeg har også været på kursus for at lære om haptiske signaler. Nu mangler jeg at lære punktskrift. Det må jeg hellere snart begynde på. Jeg kan få brug for det i fremtiden, hvis mit syn bliver endnu dårligere, og jeg ved fra andre døvblinde, at det tager meget lang tid at lære. Det vil jeg tale mere med døvblindekonsulenten om", siger Kai Holst.

Det er afgørende for Kai Holsts fremtid, at han kan få rådgivning af døvblindekonsulenten om, hvilke kompensationsmuligheder der findes. For han vil altid have brug for at kunne kommunikere med sine omgivelser - omend mere besværet. Døvblindekonsulentens rådgivning skal således sikre Kai mulighed for at bevare sin selvstændighed og livskvalitet.

“Jeg har også været på kursus for at lære om haptiske signaler. Nu mangler jeg at lære punktskrift. Det må jeg hellere snart begynde på.”

UDREDNING I DE MEST SJÆLDNE, SPECIELLE OG KOMPLICEREDE ENKELTSAGER VEDRØRENDE DØVBLINDBLEVNE

CFD's konsulenter har indgået aftale med VISO om udredning i sjældne og særligt komplicerede sager vedrørende døvblindblevne borgere. Udredningen kan varetages af enten døvblindekonsulent eller psykolog, og i særligt komplicerede sager kan sagen forelægges for et ad hoc team af eksperter på området. Det vurderes i hvert enkelt tilfælde, hvilke eksperter der er behov for, afhængigt af sagens karakter. Det kan være fx genetiker, audiolog, øjenlæge, psykiater eller psykolog.

LOVGRUNDLAG FOR YDELSEN

Serviceovens § 13 om "Den Nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation (VISO)" samt bekendtgørelse nr. 161 af 10. marts 2006. Udredning efter § 13 stk. 2 af borgere med alvorligt syns- og høretab.

MÅLGRUPPER FOR YDELSEN

- Døvblindblevne borgere, hvor kommunen har behov for en udredning for at kunne træffe en kvalificeret afgørelse i forhold til rehabiliteringen. Det kan fx være sager, hvor der ønskes yderligere oplysninger om diagnose og konsekvenser set i forhold til muligheder for rehabilitering, eller det kan være sager, hvor der er behov for en psykologisk undersøgelse. (Jf ydelsen psykologbistand s. 36)

YDELSEN OMFATTER

- En systematisk, helhedsorienteret og koordineret udredning i de særligt komplicerede sager vedrørende døvblindblevne borgere. Undersøgelsen kan være foretaget af CFD's konsulenter, eventuelt med bistand fra eksperter med særlig ekspertise vedrørende kombineret sansetab, eller den kan være foretaget af CFD's psykologer. Det afklares med VISO i forbindelse med visitationen, hvem der skal stå for udredningen.

VISITATION OG FINANSIERING

- Der oprettes kontrakt mellem VISO og CFD om levering af ydelsen, hvorefter udredningen er gratis for kommuner og borgere. Anmodning om udredning rettes via kommunen til VISO. Døvblindekonsulenterne kan evt. være behjælpelige med at rette henvendelse til VISO.

HER FINDES DØVBLINDEKONSULENTERNE

Konsulenterne er tilknyttet CFD's regionale kontorer i Aarhus, Fredericia, Odense og København.

CFD's konsulenter har indgået aftale med VISO om udredning i sjældne og særligt komplicerede sager vedrørende døvblindblevne borgere. Udredningen kan varetages af enten døvblindekonsulent eller psykolog, og i særligt komplicerede sager kan sagen forelægges for et ad hoc team af eksperter på området.

UDREDNING SKAL PEGE PÅ DE RETTE TILTAG FOR PETER

EN FORTÆLLING DER BESKRIVER YDELSEN "UDREDNING I DE FÅ MEST SJÆLDNE, SPECIELLE OG KOMPLICEREDE ENKELTSAGER VEDRØRENDE DØVBLINDBLEVNE VOKSNE"

En gruppe af eksperter er samlet med det formål at lave en udredning af 45-årige Peters funktionsnedsættelse. Fra at kunne gå med rollator er Peter inden for få år blevet kørestolsbruger. Hans håndbevægelser er også blevet mindre, hvilket gør det svært at aflæse hans tegnsprog. Kommunen har nu via VISO bedt om eksperternes input til, hvordan Peter fremover kan blive bedst afhjulpel kommunikativt, pædagogisk og bolig-mæssigt.

Gruppen af eksperter tæller denne dag foruden en genetiker også en psykiater og en psykolog. Herudover er chefen for CFD Rådgivning og tre døvblindekonsulenter involveret i udredningsmødet. De ser på et videoklip af 45-årige Peter på det beskyttede værksted, hvor han kommer dagligt. Han er i dialog med sin kontaktperson, så gruppen kan se, hvordan han kommunikerer. Kirsten Washuus, som er ansvarlig for videooptagelserne, deltager også i mødet. Hun har som døvblindekonsulent kendt Peter igennem en årrække.

"Peter har boet hos sine forældre siden teenageårene, hvor han blev ramt af en alvorlig diabetes. Han har gået på døveskole, hvor han har været opfattet som døv udviklingshæmmet. Tiltagende synsproblemer betyder, at Peter de sidste 20 år også har været kendt af CFD's døvblindekonsulenter som funktionel døvblind," forklarer Kirsten Washuus.

Diagnosen på Peters funktionsnedsættelse har hidtil været ukendt. Forud for dagens møde er der blevet undersøgt blodprøver fra Peter og hans nærmeste familie, og resultaterne af undersøgelsen bliver fremlagt af genetikeren. Undersøgelsen har vist, at Peter er ramt af det sjældne syndrom Wolfram, som indebærer en række af symptomer, som kendes igen fra Peters sygdomsbillede. Han har både fysiske, motoriske og kommunikative funktionsnedsættelser, der er forværret over tid. Genetikeren kan bekræfte, at der er tale om en progressiv sygdom. Med udgangspunkt i denne viden kan de fremmødte eksperter, nu koncentrere sig om at drøfte hvilke tiltag, der kan gavne Peter bedst muligt.

"Blandt en række af tiltag blev der bl.a. drøftet brug af taktil kommunikation for at imødesæ Peters dårlige syn. Der blev talt om vigtigheden af, at han har kontaktpersoner, som kan tegnsprog på højt niveau for at kunne stimulere Peter. Og såfremt der i fremtiden opstår et behov for et botilbud, blev der anbefalet et tilbud i et tegnsprogsmiljø," siger Kirsten Washuus.

Efter mødet modtog kommunen en afrapportering af udredningen med en detaljeret beskrivelse af anbefalede tiltag. Input der kan indgå i en realistisk handleplan for Peters fremtid.

(Fortællingen er anonymiseret, og Peter er et opdigtet navn)

Blandt en række af tiltag blev der bl.a. drøftet brug af taktil kommunikation for at imødesæ Peters dårlige syn.

SPECIALRÅDGIVNING OMHANDLENDE KONTAKTPERSONORDNING FOR DØVBLINDBLEVNE BORGERE

For mange døvblindblevne borgere er kontaktpersonordningen den vigtigste støttemulighed. CFD's døvblindekonsulenter spiller en vigtig rolle med at bistå kommunerne med at instruere, undervise og supervisere døvblindes kontaktpersoner. De fleste af landets kommuner, som har arbejdsgiverforpligtelsen overfor kontaktpersonerne, har indgået aftale med CFD om denne ydelse.

LOVGRUNDLAG FOR YDELSEN

Serviceovens § 12 om den kommunale rådgivningsforpligtelse.

Bestemmelserne om kontaktperson til døvblindblevne borgere efter Serviceovens § 98 samt Socialministeriets vejledning om "Sociale tilbud til voksne med handicap."

MÅLGRUPPER FOR YDELSEN

- Kommunale sagsbehandlere
- Kontaktpersoner for døvblindblevne borgere
- Borgere med erhvervet døvblindhed, som har kontaktpersonordning

YDELSEN OMFATTER

- Specialrådgivning til kommunale sagsbehandlere ved etablering af kontaktpersonordning jf. Serviceovens § 98, herunder rådgivning i forbindelse med rekruttering og ansættelse af kontaktpersoner
- Introduktion af kontaktpersonerne til arbejdet sammen med borgeren
- Tilbud om løbende supervision og undervisning til kontaktpersonerne gruppevis
- Individuel supervision til kontaktpersonerne efter behov
- Tilbud om todages kursus en gang årligt for kontaktpersonerne (eventuelle opholdsudgifter falder uden for ydelsen)

- En årlig temadag for kontaktpersoner, som arbejder hos døvblindblevne tegnsprogsbrugere
- Tilbud om kursus for døvblindblevne borgere i brug af kontaktpersonordning
- Årlig revurdering af kontaktpersonordningen

MÅLET MED YDELSEN

- At døvblindblevne borgere sikres en professionel og velfungerende kontaktpersonordning
- At sikre de kommunale sagsbehandlere fornøden adgang til specialrådgivning omkring kontaktpersonordningen
- At sikre at kontaktpersonerne får de rette redskaber til at udføre arbejdet, at de udvikler deres kompetencer og bliver bedst muligt kvalificeret til at støtte borgeren i hverdagen

VISITATION OG FINANSIERING

Der oprettes kontrakt mellem CFD og den døvblindblevne borgers handlekommune, når en borger får bevilget kontaktperson. Herefter har både de kommunale myndigheder, kontaktpersonerne og borgeren med erhvervet døvblindhed fri ret til at benytte de ovenfor beskrevne ydelser. Se yderligere information og aktuelle takster på CFD's hjemmeside: www.cfd.dk under punktet Rådgivning.

HER FINDES DØVBLINDEKONSULENTERNE

Konsulenterne er tilknyttet CFD's regionale kontorer i Aarhus, Fredericia, Odense og København.

KONTAKTPERSONERNE SKAL VÆRE ORDENTLIGT KLÆDT PÅ TIL ARBEJDET

EN FORTÆLLING DER ILLUSTRERER YDELSEN ”RÅDGIVNING OMHANDLENDE KONTAKTPERSONORDNINGEN FOR DØVBLINDE BORGERE”

Døvblindekonsulenterne tilbyder instruktion, undervisning og supervision for kontaktpersoner ansat under § 98 hos døvblinde. Kontaktperson Stine Bergmann Verhelst og Hanne Ravn er enige om, at arbejdet kræver helt særlige kompetencer. De er afhængige af løbende opkvalificering og sparring med døvblindekonsulenterne.

”Det er meget vigtigt for mig at have et godt og tæt samarbejde med døvblindekonsulenten. For der kommer altid forskellige dilemmaer og etiske spørgsmål, og så er det kun døvblindekonsulenten, vi må fortælle det til og få feedback. Det er rart at få en afklaring på vigtige spørgsmål, så jeg ved, hvordan jeg skal forholde mig, hvis jeg møder lignende problemer igen senere,” siger kontaktperson Stine Bergmann Verhelst.

Hun arbejder 10 timer om ugen hos en tegnsproget døvblind borger. Stine Bergmann Verhelst er døv og bruger taktilt tegnsprog, når hun kommunikerer med den døvblinde borger. Arbejdet kan være ensomt og byder på mange udfordringer. Stine Bergmann Verhelst er glad for, at hun kan få individuel supervision af døvblindekonsulenten, når der dukker spørgsmål

op. Kontaktperson Hanne Ravn arbejder 27 timer om ugen fordelt hos flere ældre døvblinde. Hun gør ligeledes aktivt brug af døvblindekonsulenterne.

”Jeg kan jo altid ringe ind og fortælle om det og det og spørge, om jeg nu er på rette kurs. Jeg forklarer problematikken, og i løbet af samtalen kommer jeg frem til en brugbar løsning med hjælp fra døvblindekonsulenten. Ellers har vi jo ingen steder at gå hen med den problematik, hvis ikke vi kan bruge døvblindekonsulenterne,” siger kontaktperson Hanne Ravn.

Begge kontaktpersoner deltager trofast i de temadage og den fælles supervision for kontaktpersoner, som døvblindekonsulenterne arrangerer. Demenssygdomme var et af emnerne i det forgangne år. Døvblindekonsulenterne tilrettelægger al undervisning ud fra en række læringsmål. Det sikrer, at alle kontaktpersoner lærer om vigtige emner som fx ledsageteknik og synsbeskrivelse. Undervisningen er en blanding af oplæg, kollegial sparring og praktiske øvelser. Formålet er at kvalificere kontaktpersonerne til at give deres døvblinde borgere den bedst mulige støtte i hverdagen.

”Ved sidste fælles supervision for kontaktpersoner før sommerferien var vi ude i en skov. Her var vi som kontaktpersoner gjort døvblinde, og det var godt nok meget lærerigt. (...) Det gav mig en ny forståelse for mine døvblinde borgere,” slutter kontaktperson Hanne Ravn.

”Døvblindekonsulenterne tilrettelægger al undervisning ud fra en række læringsmål. Det sikrer, at alle kontaktpersoner lærer om vigtige emner som fx ledsageteknik og synsbeskrivelse.”

SPECIALRÅDGIVNING TIL ÆLDRE DØVBLINDBLEVNE BORGERE

Ældre døvblindblevne er i stor risiko for at få et unødigt nedsat funktionsniveau. Døvblindekonsulenterne har viden om den særlige situation, der opstår for ældre, der får et alvorligt syns- og høretab i en høj alder, og til de forskellige alternative og støttende kommunikationsmetoder, som er nødvendige for disse ældre. Ordningen er baseret på kommunal betaling.

LOVGRUNDLAG FOR YDELSEN

Serviceovens § 12 om den kommunale rådgivningsforpligtelse.

MÅLGRUPPER FOR YDELSEN

- Ældre døvblindblevne borgere, som ikke er omfattet af VISO's tilbud om specialrådgivning
- Kommunale sagsbehandlere samt forebyggende medarbejdere, visitatorer og andre ansatte inden for den kommunale ældrepleje, som har behov for viden om syns- og høretab
- Pårørende til ældre borgere med erhvervet døvblindhed

YDELSEN OMFATTER

- Specialrådgivning til ældre døvblindblevne borgere, pårørende og kommunale medarbejdere
- Specialrådgivning til kommunale medarbejdere ved opsporing af ældre med et alvorligt syns- og høretab
- Afdækning af funktionsniveau ud fra den nordiske definition af døvblindhed
- Vurdering af behovet for kompenserende foranstaltninger, herunder kontaktperson jf. Serviceovens § 98
- Tilbud om temadage og oplæg til kommunale medarbejdere

MÅLET MED YDELSEN

- At sikre et koordineret og helhedsorienteret tilbud til ældre døvblindblevne borgere, så de kan leve et liv så tæt på det normale som muligt
- At sikre professionelle adgang til et højt specialiseret rådgivningstilbud, hvor de kan få viden om erhvervet døvblindhed

VISITATION OG FINANSIERING

Der indgås aftale mellem kommunerne og CFD om indbetaling af fast takst pr. borger i kommunen. Efterfølgende kan både de kommunale myndigheder, de ældre døvblindblevne borgere samt pårørende benytte de beskrevne ydelser. Se yderligere information og aktuelle takster på CFD's hjemmeside: www.cfd.dk under punktet Rådgivning.

HER FINDES DØVBLINDEKONSULENTERNE

Konsulenterne er tilknyttet CFD's regionale kontorer i Aarhus, Fredericia, Odense og København.

TRODS ET ALVORLIGT SYNS- OG HØRETAB HAR 85 ÅRIGE SIGRID NU EN MENINGSFYLDT HVERDAG

EN FORTÆLLING SOM BESKRIVER YDELSEN "SPECIALRÅDGIVNING TIL ÆLDRE DØVBLINDE BORGERE"

Efter at have levet størstedelen af sit liv som seende og hørende fik 85 årige Sigrid Hansen i en sen alder en alvorlig grad af kombineret syns- og høretab. Det har betydet, at hun har haft svært ved at opretholde flere af de daglige gøremål, og at hun har måttet opgive aktiviteter. I starten følte hun sig isoleret og ensom, og hun oplevede, at hendes livskvalitet var markant forringet. Det er nu fem år siden, at synet for alvor blev dårligt. I dag fortæller Sigrid, at hun fortsat har perioder, hvor hun *"psykisk føler sig helt nede på grund af det mistede syn."* Et af lyspunkterne i hendes tilværelse er, når hun sammen med sin kontaktperson kan komme uden for sit hjem.

Den hyppigste årsag til erhvervet døvblindhed er aldersbetinget høre- og synstab. Mange ældre får som Sigrid Hansen nedsat hørelse som følge af alderdom, og en del rammes samtidig af synsnedsettelse pga. øjensygdomme:

"I dag har jeg kun et lille restsyn på grund af øjensygdommen macula degeneration, og igennem de senere år har jeg for alvor fået problemer med hørelsen. Når der er flere til stede, må jeg opgive at følge med i samtalen. Det betyder, at jeg ofte misforstår, hvad der bliver sagt og får svaret forkert på et spørgsmål. Jeg bliver forvirret og tror faktisk, at nogen fejlagtigt kan

opfatte mig som dement. Jeg kan se omrids og bevægelser, men desværre ikke nok til at kunne mundaflæse eller se ansigtsudtryk på mine børnebørn. Jeg tror ikke andre helt er klar over, hvordan jeg har det, og jeg vil helst ikke bekymre min familie. Men jeg må indrømme, at jeg i perioder kan føle mig deprimeret, og her hjælper det at komme uden for min dør med min kontaktperson," fortæller Sigrid Hansen.

Der findes forskellige støttetiltag, der kan sættes i værk, og som er vigtige at være opmærksom på, for at ældre med erhvervet døvblindhed kan bevare en meningsfyldt hverdag og deltage aktivt i samfundslivet. Kontaktpersonordning jf. Servicelovens § 98 er et af disse tiltag. Sigrid Hansen blev for fem år siden henvist af sin øjenlæge til en af CFD's døvblindekonsulenter:

"Døvblindekonsulenten kom på besøg, og vi havde nogle samtaler om mine syns- og høreproblemer. Hun vurderede, at jeg var funktionel døvblind og berettiget til at få en kontaktperson. Så skulle hun lave en ansøgning, og jeg fik senere bevilget en kontaktperson. Det har betydet alt for mig. Jeg kan nu med hjælp fra min kontaktperson deltage i samvær med andre døvblindeblevne. Nu kan jeg også følge med i, hvad der sker i samfundet, når hun orienterer mig om nyheder fx ved avislæsning," slutter Sigrid.

(Fortællingen er anonymiseret, og Sigrid Hansen er et opdigtet navn)

"Døvblindekonsulenten kom på besøg, og vi havde nogle samtaler om mine syns- og høreproblemer. Hun vurderede, at jeg var funktionel døvblind og berettiget til at få en kontaktperson. Så skulle hun lave en ansøgning, og jeg fik senere bevilget en kontaktperson."

SPECIALRÅDGIVNING TIL DØVE OG ANDRE MED HØRETAB

Døvekonsulentordningen er et landsdækkende tilbud om specialrådgivning til døve og andre personer med et betydeligt høretab. Det er desuden et tilbud om rådgivning til andre, der kommer i kontakt med disse personer, primært offentlige myndigheder. Ordningen betales af kommunerne efter objektive kriterier.

Døvekonsulenterne behersker tegnsprog og har indgående viden om høretab, den sociale lovgivning og de kompenserende foranstaltninger, der er behov for til borgere med høretab.

LOVGRUNDLAG FOR YDELSEN

Lov om Social Service § 174 samt bekendtgørelse nr. 816 af 27.06 2014 om kommunernes finansiering af døvekonsulentordningen ved CFD

MÅLGRUPPER FOR YDELSEN

- Voksne døve tegnsprogsbrugere uanset alder, som har behov for specialrådgivning
- Andre personer i den erhvervsaktive alder, som har et betydeligt høretab, der medfører behov for helhedsorienteret specialrådgivning om uddannelse, arbejde eller personlige problemer relateret til høretabet
- Kommunale sagsbehandlere eller andre professionelle, arbejdspladser og uddannelsessteder, som har behov for viden om høretab
- Pårørende til personer, som er døve eller har et betydeligt høretab

YDELSEN OMFATTER

- Specialrådgivning om overgangen fra skole til arbejdsliv og muligheder i forbindelse med uddannelse
- Specialrådgivning i relation til arbejdsmarkedet, fastholdelse, problematikker og støttemuligheder på arbejdspladsen. Rådgivningen kan også ydes til grupper med henblik på fælles orientering og erfaringsudveksling, fx i samarbejde med de lokale jobcentre
- Specialrådgivning om kompenserende muligheder, herunder hjælpemidler og tolkning

- Specialrådgivning i forbindelse med personlige problemer relateret til høretabet, herunder vejledning om muligheder for støtte i forbindelse med psykologiske og psykiatriske problemer
- Specialrådgivning og information til døve forældre med børn. Desuden vejledning om støttemuligheder for familier, som har behov for en særlig indsats
- Specialrådgivning om støttemuligheder til personer med særlige behov, fx personer med behov for en særlig indsats, herunder personer med anden etnisk baggrund
- Specialrådgivning til ældre døve tegnsprogsbrugere, herunder henvisning til særlige tilbud om ældrevejledning

MÅLET MED YDELSEN

- At sikre, at døve eller andre med et betydeligt høretab har adgang til et højt specialiseret rådgivningstilbud, som har til formål at ligestille dem med andre borgere i samfundet
- At sikre, at professionelle, der arbejder med døve eller andre med et betydeligt høretab, kan trække på et højt specialiseret rådgivningstilbud, som sætter dem i stand til at træffe kvalificerede afgørelser

VISITATION OG FINANSIERING

Der er fri adgang til – uden visitation – at benytte sig af konsulenternes tilbud.

Døvekonsulenterne er tilknyttet CFD's regionale kontorer i Aalborg, Aarhus, Fredericia, Odense og København.

”Som døvekonsulent møder jeg mange forskellige borgere, som ikke kun efterspørger råd og vejledning i forhold til lovgivningen, men bredt indenfor hele det sociale område,” fortæller døvekonsulent Emilie Bruus. ”Jeg har f.eks. kontakt med et ægtepar, hvor manden er af dansk oprindelse, mens kvinden, som er familiesammenført, har anden etnisk baggrund.”

ET TÆT SAMARBEJDE MELLE DØVEKONSULENTERNE OG KOMMUNENS SAGSBEHANDLERE HJÆLPER DØVE IND PÅ ARBEJDSMARKEDET

EN FORTÆLLING SOM BESKRIVER YDELSEN "SPECIALRÅDGIVNING TIL DØVE OG ANDRE MED HØRETAB - HERUNDER I RELATION TIL ARBEJDSMARKEDET"

En af døvekonsulenternes vigtige kerneydelser er at yde specialrådgivning i relation til arbejdsmarkedet. Dette kan ske via individuelle samtaler med døve borgere, men også ved at indgå i et tæt samarbejde med de lokale jobcentre, hvor døvekonsulenterne kan bidrage med deres særlige viden om døvhed/høretab og tegn-sprog.

I Fredericia er døvekonsulent Annette Troelsen en af de bærende kræfter i "Det Døverehabiliterende Team". Det blev oprettet af Fredericia Kommune, fordi der er en stor gruppe døve i Fredericia, som har svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet.

Teamet består af repræsentanter fra kommunens jobcenter, socialcenter og støttecenter for døve. CFD's døvekonsulent er inviteret med som en fast ekstern sparringspartner. I teamet fokuseres der på at lave særligt tilrettelagte handleplaner for ledige døve kontanthjælpsmodtagere, hvor der tages udgangspunkt i den enkeltes borgers ressourcer.

Det betyder, at de forskellige samarbejdspartnere alle kan byde ind med deres særlige viden, som kan bidrage til at finde den rette indgang til arbejdsmarkedet for den døve borger.

Vickie Kramer Bang, som er afdelingsleder for Voksenteam, Fredericia kommune, siger:

"Teamet profiterer af døvekonsulentens specialviden om døves kultur, samt viden om hvad det er, der nogle gange spænder ben for succes på arbejdsmarkedet. For borgeren betyder det, at vedkommende bliver bedre forstået, og muligheden for at en eventuel praktik lykkes."

Trine Olesen fra Kontanthjælp og revalidering tilføjer:

"Døvekonsulenterne supplerer resten af teamet med viden om konkrete arbejdsgivere, som kan modtage døve medarbejdere, og konkrete erhverv, som døve vil være gode til at bestride, ligesom døvekonsulenterne kan supplere med lovgivningen om hjælpemidler, når en døv borger starter op i praktik, job eller uddannelse."

"Teamet profiterer af døvekonsulentens specialviden om døves kultur, samt viden om hvad det er, der nogle gange spænder ben for succes på arbejdsmarkedet."

DET VISTE SIG, AT KVINDEN HAVDE BEHOV FOR PSYKIATRISK BEHANDLING

EN FORTÆLLING SOM BESKRIVER YDELSEN "SPECIALRÅDGIVNING TIL DØVE OG ANDRE MED HØRETAB, HERUNDER MED PSYKIATRISKE PROBLEMER"

"Som døvekonsulent møder jeg mange forskellige borgere, som ikke kun efterspørger råd og vejledning i forhold til lovgivningen, men bredt indenfor hele det sociale område. Jeg har f.eks. kontakt med et ægtepar, hvor manden er af dansk oprindelse, mens kvinden, som er familie-sammenført, har anden etnisk baggrund," fortæller døvekonsulent Emilie Bruus.

"Begge parter er arbejdsløse og kontanthjælpsmodtagere. Vi har haft flere samtaler om deres tilknytning til arbejdsmarkedet og deres muligheder for at komme i gang med et forløb med støtte til at finde praktikker og afprøve, hvordan man som døv kan indgå på en arbejdsplads," fortsætter Emilie.

"Under en af vores samtaler, oplyste kvinden, at hun har vanskeligt ved at sove om natten, hun har mange tanker, er ked af det og har mest lyst til at isolere sig derhjemme, og at hun slet ikke har energi til at få lavet nogle af de praktiske ting i hjemmet. Den personlige hygiejne er det også så som så med," siger Emilie.

"Da kvinden nu fik åbnet op og fortalt om de vanskeligheder, hun slås med, gav det mig mulighed for at rådgive hende til via egen læge at blive henvist til døvepsykiatrisk afdeling i Ballerup. Døvekonsulenterne har et tæt samarbejde med medarbejderne her," fortæller Emilie.

"Da jeg efter nogle måneder blev indkaldt til et opfølgingsmøde på afdelingen, fik jeg oplyst, at kvinden nu var kommet i behandling for en alvorlig depression. I en periode skal hun komme hver 14. dag til samtale på afdelingen. På mødet blev det aftalt, at jeg ville kontakte Jobcentret for at orientere om kvindens situation og forberede et senere møde med henblik på at få kvinden ud på arbejdsmarkedet, når hun igen har fået det bedre psykisk," slutter Emilie Bruus.

"Under en af vores samtaler, oplyste kvinden, at hun har vanskeligt ved at sove om natten, hun har mange tanker, er ked af det og har mest lyst til at isolere sig derhjemme, og at hun slet ikke har energi til at få lavet nogle af de praktiske ting i hjemmet. Den personlige hygiejne er det også så som så med."

FORÆLDREVEJLEDNING TIL DØVE FAMILIER

Danske Døves Landsforbund (DDL) havde igennem mange år et tilbud om forældrevejledning til døve forældre, som blev drevet for satspuljemidler. Dette tilbud er nu overtaget af CFD Rådgivning og finansieres som en del af døvekonsulenternes generelle rådgivningstilbud.

LOVGRUNDLAG FOR YDELSEN

Lov om Social Service § 174 samt bekendtgørelse nr. 816 af 27.06 2014 om kommunernes finansiering af døvekonsulentordningen ved CFD.

MÅLGRUPPER FOR YDELSEN

- Målgruppen er familier primært med hørende børn, hvor en eller begge forældre er døve, og hvor fællessproget i familien derfor er tegnsprog

YDELSEN OMFATTER

- Individuel rådgivning til døve familier om børns udvikling, opdragelsesforhold, kommunikation og forælderoller. Rådgivningen kan gives enten ved besøg i hjemmet eller på forældrevejlederens kontor
- Information og undervisning til andre professionelle, som er i kontakt med børn af døve, fx sundhedsplejersker, daginstitutioner eller skoler

- Etablering af netværksgrupper efter behov for at give døve forældre mulighed for at udveksle erfaringer
- Planlægning af temadage eller kurser for døve forældre, evt. i et samarbejde med andre aktører på området

MÅLET MED YDELSEN

Det er målet med tilbuddet at kompensere for den mangel på information og viden, som for mange døve forældre kan være en konsekvens af høretabet.

VISITATION OG FINANSIERING

Der er fri adgang - uden visitation - både for familier og professionelle til at henvende sig til forældrevejlederne for at få rådgivning og information.

HER FINDES FORÆLDREVEJLEDERNE

Forældrevejlederne dækker hele landet og er tilknyttet Familieteamet ved CFD's regionale kontorer i enten Aalborg, Aarhus, Fredericia, Odense eller København. Der er ikke forældrevejledere på alle kontorerne, men hvis man kontakter den nærmeste CFD Rådgivning, kan man få oplyst, hvilken forældrevejleder der kan hjælpe. Se adresser på bagsiden.

FORÆLDREVEJLEDEREN FUNGERER OFTE SOM BROBYGGER

EN FORTÆLLING DER ILLUSTRERER YDELSEN "FORÆLDREVEJLEDNING TIL DØVE FAMILIER"

CFD's forældrevejledning tilbyder rådgivning og vejledning på tegnsprog til døve forældre med hørende barn. Tosprogethed er et centralt tema. For barnet vokser som regel op med tegnsprog i hjemmet og talesprog alle andre steder. Forældrevejleder Tina Erlandsen fungerer ofte som brobygger mellem de to sprog og kulturer, fx når barnet starter i institution og skole.

"Mange familier har udfordringer med at samarbejde med pædagoger og lærere, der ofte ikke har så stor viden om døve. De ved ikke noget om, hvordan det er for barnet at vokse op med to sprog og to kulturer. At døve forældre fx kan have vanskeligt ved at støtte barnet med lektiehjælp, fordi de ikke kan høre barnet læse op. Og at nogle døve forældre heller ikke skriver perfekt dansk, fordi tegnsprog har en anden grammatik end talesprog. Forældrene kan være usikre på, hvordan de skal gribe samarbejdet med lærerne eller pædagogerne an. Vi hjælper dem så i gang med at få etableret et godt samarbejde", siger Tina Erlandsen.

Det er vigtigt for barnets trivsel og udvikling, at der er et godt samarbejde mellem de døve forældre og fagfolkene omkring barnet. CFD's forældrevejledere tilbyder at holde oplæg om, hvordan det er for barnet at vokse op i to ver-

dener med forskellig kommunikation, kultur og social adfærd. Disse oplæg giver fagfolkene større viden, forståelse og styrker samarbejdet.

"Fx plejer døve fysisk at gå hen og klappe på skulderen, når de skal have kontakt, og det gør hørende forældre jo ikke. De kalder ved navn. Det er bare en lille forskel der er - her på kontaktformen. Og når barnet begynder i institution, så kan det godt gå hen hele tiden og prikke til pædagogen, hvor pædagogen synes, at det er en forkert måde at skabe kontakt på. At man hele tiden prikker til hinanden. Det kan vi så være med til at formidle viden om," siger forældrevejleder Tina Erlandsen.

Den anden vej rundt kan CFD's forældrevejledere tale med de døve forældre om, hvilke spilleregler og omgangsformer barnet lærer i vuggestuen, skolen og hos hørende kammerater. Vejledningen foregår i rolige omgivelser i hjemmet og på forældrenes eget modersmål, tegnsprog. Det kan være med til at klæde de døve forældre på til selv at kunne tale med deres barn om forskellene.

"Det er vigtigt for døve forældre, at de får talt med deres barn om, hvad det er, der er anderledes for dem i deres hjem i forhold til de fleste andre familier. Om døvheden, tegnsproget, de sociale spilleregler, adfærden. At de gør deres barn opmærksom på, at nogle ting foregår altså på en anderledes måde hjemme hos dem end i hørende familier," slutter Tina Erlandsen.

"Mange familier har udfordringer med at samarbejde med pædagoger og lærere, der ofte ikke har så stor viden om døve. De ved ikke noget om, hvordan det er for barnet at vokse op med to sprog og to kulturer. At døve forældre fx kan have vanskeligt ved at støtte barnet med lektiehjælp, fordi de ikke kan høre barnet læse op."

INTENSIV STØTTE I HJEMMET TIL FAMILIER MED BØRN

Familiekonsulenterne yder intensiv støtte i hjemmet til familier med børn. De behersker tegnsprog og kan således kommunikere direkte med familierne uden brug af tegnsprogstolk.

LOVGRUNDLAG FOR YDELSEN

§ 52 i Servicelovens kapitel 11, som omhandler handlekommunens forpligtelse til at give støtte til familier med børn.

MÅLGRUPPER FOR YDELSEN

- Familier med hørende børn, hvor den ene eller begge forældre har et høretab, der medfører behov for tegnsprog eller tegn-støttet kommunikation, og hvor der er behov for intensiv støtte i hjemmet
- Familier med børn, som har et medfødt eller tidligt erhvervet høretab, som betyder at der er behov for støtte i familien fra en professionel med særlig viden om hensyntagende kommunikation, om tegnsprog eller tegn-støttet kommunikation

YDELSEN OMFATTER

- Intensiv støtte i hjemmet til ovennævnte familier efter aftale med handlekommunen
- Udredning og pædagogiske observationer efter ønske fra handlekommunen
- Rådgivning og vejledning til familiens netværk, herunder daginstitutioner, skoler og sagsbehandlere i samarbejde med familien
- Terapeutiske samtaleforløb efter særlig aftale med kommunale myndigheder og familierne
- Supervision til andre professionelle som er i kontakt med familierne
- Oprettelse og ledelse af netværksgrupper for familier eller deres pårørende

MÅLET MED YDELSEN

- At sikre støtte til ovennævnte familier, hvor der ud over faglig kompetence i forhold til arbejdet med familier med børn i alle aldre også er behov for viden om høretab, tegnsprog, tegnstøtte eller anden hensyntagende kommunikation
- At sikre rådgivning og vejledning til professionelle, som er i kontakt med familierne

VISITATION OG FINANSIERING

Familiekonsulentordningen er baseret på indtægtsdækket virksomhed med betaling fra familiens bopælskommune. Der oprettes kontrakt mellem CFD og kommunen med præcisering af arbejdspunkter, inden indsatsen påbegyndes.

Prisen for indsatsen aftales individuelt og afhænger bl.a. af kommunens ønske om besøgenes længde og hyppighed samt geografiske forhold. Behovet for samarbejde og mødedeltagelse har ligeledes betydning for den aftale, som indgås. Se yderligere information og aktuelle takster på CFD's hjemmeside: www.cfd.dk under punktet Rådgivning.

HER FINDES FAMILIEKONSULENTERNE

Konsulenterne er tilknyttet CFD's regionale kontorer i Aalborg, Aarhus, Fredericia, Odense og København.

NU GIVER KOMMUNIKATIONEN IKKE LÆNGERE ANLEDNING TIL KONFLIKT I FAMILIEN

EN FORTÆLLING SOM BESKRIVER YDELSEN "INTENSIV STØTTE I HJEMMET TIL FAMILIER MED BØRN"

Bent og Ulla er begge tegnsprogsbrugere, mens deres dreng er hørende. Han vokser derfor op som tosproget med både dansk tegnsprog og talesprog.

Parret har svært ved at deltage i aktiviteter sammen med hørende forældre. De har derfor stor glæde af, at familiekonsulenten kommer hjem til dem, deler ny viden og information og fortæller om børns udvikling. Når kommunikationen foregår på tegnsprog, har de lettere ved at følge med og får mulighed for at gå i dybden med problemerne.

"Vores familiekonsulent har givet os gode råd og vejledning omkring vores barn, så vi kan være med til at udvikle ham, både sprogligt og med hensyn til legeaktiviteter," siger Bent.

De oplever desuden, at de har fået hjælp til at udrede forskellige problematikker i deres familie og fået støtte til at fastholde forskellige løsninger, der hjælper dem i deres hverdag og deres indbyrdes relation. Ulla udtaler således:

"Vi har fået støtte i en proces, hvor vi har bevæget os fra at være to individuelle personer, til at være et par, og nu til at være en familie."

Familiens kommunikation er et af de temaer, som CFD's familiekonsulent har samarbejdet med familien om. Om dette siger Ulla:

"Familiekonsulenten har støttet os i at fastholde et fælles sprog i familien og at have fokus på vores kommunikationsform. Indsatsen har virket forbyggende på den måde, at vores kommunikationsproblemer undgår at ende i en konflikt og påvirke vores barn negativt."

Bent og Ulla fortæller, at det er vigtigt for dem at have den kontinuerlige kontakt med CFD's familiekonsulent:

"I perioder, hvor vi synes, det går meget godt, kan vi sommetider tænke, at der ikke er grund til, at familiekonsulenten kommer. Men det viser sig, at der alligevel dukker emner og temaer op, som er værd at tale om, når hun kommer og hjælper os med at sætte fokus."

(Fortællingen er anonymiseret, og Bent og Ulla er opdigtede navne)

—
"Vores familiekonsulent har givet os gode råd og vejledning omkring vores barn, så vi kan være med til at udvikle ham, både sprogligt og med hensyn til legeaktiviteter."

STØTTE TIL FORÆLDRE SOM HAR ANBRAGTE BØRN

Familiekonsulenterne yder støtte til forældre, som har anbragte børn. De behersker tegnsprog og kan således kommunikere direkte med forældrene uden brug af tegnsprogstolk.

LOVGRUNDLAG FOR YDELSEN

Serviceovens § 54, som omhandler kommunens forpligtelse til at tilbyde forældremyndighedens indehaver en støtteperson, når et barn eller en ung anbringes udenfor hjemmet.

MÅLGRUPPER FOR YDELSEN

Familiekonsulenterne kan tilbyde kommunerne at yde støtte i familier med et eller flere medlemmer, som har et høretab, og hvor familien har ønske om støtte i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse, fra en fagperson med viden om høretab eller særligt kendskab til tegnsprog eller tegnstøttet kommunikation.

YDELSEN OMFATTER

- Støtte til forældrene, så de kan håndtere forælderrollen under anbringelsen og fastholde en god kontakt til barnet
- Støtte til forældrene til at opretholde en god kontakt til anbringelsesstedet
- Støtte til forældrene i forbindelse med møder med kommunen

MÅLET MED YDELSEN

- At yde støtte i familier med anbragte børn, hvis det skønnes, at der er behov for en person med særligt kendskab til høretab, tegnsprog eller tegnstøttet kommunikation

VISITATION OG FINANSIERING

Når en kommune ønsker at indgå aftale om støtte til en familie med anbragte børn, rettes henvendelse til CFD.

Ydelsen er baseret på betaling fra familiens opholdskommune.

Prisen for indsatsen aftales med familiens handlekommune og afhænger af kommunens ønske om besøgenes længde, hyppighed samt geografiske forhold. Se yderligere information og aktuelle takster på CFD's hjemmeside: www.cfd.dk under punktet Rådgivning.

HER FINDES FAMILIEKONSULENTERNE

Konsulenterne er tilknyttet CFD's regionale kontorer i Aalborg, Aarhus, Fredericia, Odense og København.

Familiekonsulenterne kan tilbyde kommunerne at yde støtte i familier med et eller flere medlemmer, som har et høretab, og hvor familien har ønske om støtte i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse, fra en fagperson med viden om høretab eller særligt kendskab til tegnsprog eller tegnstøttet kommunikation.

STØTTEPERSONEN HJÆLPER PETER MED AT HÅNDTERE DE FØLELSER, DER ER FORBUNDET MED AT HAVE ET ANBRAGT BARN

EN FORTÆLLING SOM BESKRIVER NYDELSEN "STØTTE TIL FAMILIER SOM HAR ANBRAGTE BØRN"

"Jeg snakker med min støtteperson om samværet med min datter."

Sådan siger Peter, hvis datter er anbragt udenfor hjemmet, og derfor har fået bevilget en § 54 støtteperson gennem kommunen. Da Peter har et betydeligt høretab og er tegnsprogsbruger, er det en støtteperson fra CFD Rådgivning, som han er i kontakt med en gang om måneden. Den direkte kommunikation på tegnsprog mellem Peter og støttepersonen skaber en naturlig samtale og muliggør en mere tillidsfuld relation. Arbejdet består i at støtte Peter i at mestre forælderrollen i en situation, hvor hans datter er anbragt, at forstå processen og håndtere de følelser, som følger med.

Peter fortæller, at det er dejligt, at der kommer en og snakker med ham:

"Jeg fortæller, hvordan jeg oplever min datter og vil gerne snakke om hendes liv og om fremtiden. I samtalen med min støtteperson kommer

jeg i dybden omkring anbringelsen, og samtalen gør mine minder omkring min datter stærkere, når jeg får lov at fortælle om hende."

Peter fortæller også, at det er vigtigt for ham at have en støtteperson, der kan støtte ham i forhold til samarbejdet med kommunen, for som han siger: "Jeg føler ikke, at kommunen ser mig og alt det, jeg kan."

Peter bruger derfor også sin støtteperson som bisidder ved møder med kommunen. De kan så efterfølgende drøfte de beslutninger, der er truffet, og støttepersonen kan være behjælpelig med at skabe et bedre samarbejde mellem Peter og kommunens rådgiver.

(Fortællingen er anonymiseret, og Peter er et opdigtet navn)

"Jeg fortæller, hvordan jeg oplever min datter og vil gerne snakke om hendes liv og om fremtiden. I samtalen med min støtteperson kommer jeg i dybden omkring anbringelsen, og samtalen gør mine minder omkring min datter stærkere, når jeg får lov at fortælle om hende."

STØTTET ELLER OVERVÅGET SAMVÆR

Familiekonsulenterne yder støtte i forbindelse med forældres støttede eller overvågede samvær med deres børn. De behersker tegnsprog og kan således kommunikere direkte med forældrene uden brug af tegnsprogstolk.

LOVGRUNDLAG FOR YDELSEN

Serviceovens § 71, stk 1 og 3, hvorefter kommunen kan træffe beslutning om støttet eller overvåget samvær i forbindelse med børn anbragt udenfor hjemmet.

Forældreansvarsloven § 42 og BEK nr. 912 af 24.9. 2012 om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær m.v. hvorefter statsforvaltningen i særlige tilfælde kan træffe beslutning om overvåget samvær.

MÅLGRUPPER FOR YDELSEN

- Forældre med anbragte børn, hvor kommunen vurderer, at der er behov for støttet eller overvåget samvær
- Forældre, hvor statsforvaltningen i forbindelse med fastsættelse af samvær vurderer, at der er behov for støttet eller overvåget samvær

YDELSEN OMFATTER

- Efter aftale med kommunen at være til stede og yde støtte til forældrene i forbindelse med samværet med anbragte børn
- Efter aftale med kommunen at være til stede for at overvåge samværet mellem forældrene og deres anbragte børn
- Efter aftale med statsforvaltningen at være til stede og overvåge samværet i forbindelse med, at en forælder har fået fastsat samvær med sit barn
- Foretage skriftlig afrapportering til kommune eller statsforvaltning efter aftale

MÅLET MED YDELSEN

- At tilbyde kommunen eller statsforvaltningen støttet eller overvåget samvær, hvis der skønnes at være behov for en fagperson, som udover viden om børns udvikling også har særlig viden om høretab og kommunikation, og som kan kommunikere med forældrene eller barnet på tegnsprog eller med tegn støtte
- At tilbyde aktiv pædagogisk støtte under samværet efter aftale med kommune og forældre

VISITATION OG FINANSIERING

Når en kommune eller statsforvaltningen ønsker at indgå aftale om overvåget eller støttet samvær, rettes henvendelse til CFD.

Ydelsen er baseret på betaling fra familiens opholdskommune eller fra statsforvaltningen. Prisen aftales inden samværet iværksættes og er afhængig af samværrets omfang og udstrækning samt ønske om afrapportering. Desuden er aftalen afhængig af geografisk afstand. Se yderligere information og aktuelle takster på CFD's hjemmeside: www.cfd.dk under punktet Rådgivning.

HER FINDES FAMILIEKONSULENTERNE

Konsulenterne er tilknyttet CFD's regionale kontorer i Aalborg, Aarhus, Fredericia, Odense og København.

KOMMUNIKATION PÅ BÅDE TEGNSPROG OG DANSK STYRKER KONTAKTEN MELLEM ANNA OG HENDES DATTER

EN FORTÆLLING SOM BESKRIVER "YDELSEN" STØTTET ELLER OVERVÅGET SAMVÆR"

Anna er en ung mor med høretab, der fik sin hørende datter anbragt i en plejefamilie, da datteren var et par måneder gammel.

Anna har regelmæssigt samvær med sin datter, og kommunen har besluttet, at samværet skal være støttet. Der er behov for en støtteperson, som kan kommunikere på tegnsprog og kender til de særlige forhold, der gør sig gældende for personer med et betydeligt høretab. Derfor har kommunen bedt CFD Rådgivning om at påtage sig opgaven.

Om støttepersonens indsats siger Anna:

"For 4 år siden, da jeg ikke havde støtte, tænkte jeg, at jeg vidste meget om børn. Men nu kan jeg se, at jeg gennem støtten har lært meget om børn. Jeg har lært noget om, hvad jeg kan gøre bedre, og hvad der ikke er så godt, at jeg gør."

Anna fortsætter:

"En gang imellem bliver jeg usikker på, hvad mit barn vil. Jeg kender hende ikke så godt, når jeg ikke ser hende så tit, så får jeg hjælp til at forstå, hvad hun vil, og hvorfor hun reagerer, som hun gør."

Om vigtigheden af at have en støtteperson, der kender til personer med høretab og kan kommunikere med hende på tegnsprog, siger Anna:

"Mit barn er anbragt hos hørende plejeforældre, så mit barn kan naturligt ikke så meget tegnsprog. Støttepersonen hjælper mig med kommunikationen med mit barn. En gang imellem er det svært at få øjenkontakt med mit barn, da hun reagerer på lyde. Støttepersonen hjælper mig med at få øjenkontakt. Støttepersonen hjælper, så mit barn og jeg forstår hinanden bedre. Det er ikke altid mit barn forstår, hvad jeg siger på tegnsprog, og det er ikke altid, jeg forstår, hvad hun prøver at sige til mig."

(Fortællingen er anonymiseret, og Anna er et opdigtet navn.)

"En gang imellem bliver jeg usikker på, hvad mit barn vil. Jeg kender hende ikke så godt, når jeg ikke ser hende så tit, så får jeg hjælp til at forstå, hvad hun vil, og hvorfor hun reagerer, som hun gør."

PÆDAGOGISKE OBSERVATIONER I FORBINDELSE MED § 50 UNDERSØGELSER

Familiekonsulenterne foretager pædagogiske observationer f.eks. i forbindelse med § 50 undersøgelser. De behersker tegnsprog og kan således kommunikere direkte med forældrene uden brug af tegnsprogstolk.

LOVGRUNDLAG FOR YDELSEN

Servicelovens § 50, som omhandler kommunalbestyrelsens pligt til at foretage en undersøgelse, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte.

MÅLGRUPPER FOR YDELSEN

- Familier med et eller flere medlemmer, som har et høretab, hvor kommunen har vurderet, at der er behov for observationer fra en fagperson med særligt kendskab til kommunikationsproblemer, tegnsprog eller tegnstøttet kommunikation. Observationerne kan udgøre en del af kommunens § 50 undersøgelse.

YDELSEN OMFATTER

- Besøg i hjemmet med henblik på:
 - at observere samspillet mellem barnet/børnene og forældrene
 - at observere og vurdere kommunikationen i familien
 - at vurdere forældrenes muligheder for at dække barnets/den unges behov
 - at vurdere barnets udvikling og adfærd
 - at undersøge ressourcerne i netværket
- Skriftlige udredninger til de kommunale myndigheder i forbindelse med observationerne
- Deltagelse i møder med kommunen med henblik på at forelægge resultatet af observationerne

MÅLET MED YDELSEN

- Efter aftale med kommunen at udføre kvalificerede, pædagogiske observationer og skriftlige rapporter ved § 50-undersøgelser, når det drejer sig om familier, hvor et medlem har et høretab, som både kræver viden om børns udvikling, familiedynamikker og desuden viden om høretab, og hvordan det kan influere på kommunikationen i en familie

VISITATION OG FINANSIERING

Når en kommune ønsker at indgå aftale om observationer i en familie, rettes henvendelse til CFD. Ydelserne er baseret på betaling fra familiens opholdskommune.

Tilrettelæggelse af indsatsen sker i et tæt samarbejde med kommunen. Tidsforbrug og pris skal være aftalt, inden observationerne påbegyndes. Ligeledes skal familien være orienteret om baggrund for og formål med indsatsen i hjemmet. Se yderligere information og aktuelle takster på CFD's hjemmeside: www.cfd.dk under punktet Rådgivning.

HER FINDES FAMILIEKONSULENTERNE

Konsulenterne er tilknyttet CFD's regionale kontorer i Aalborg, Aarhus, Fredericia, Odense og København.

KOMMUNEN FANDT CFD OPLAGT TIL OBSERVATIONSOPGAVEN

EN FORTÆLLING SOM BESKRIVER YDELSEN "PÆDAGOGISKE OBSERVATIONER I FORBINDELSE MED § 50 UNDERSØGELSER"

Anne-Kirsten Heiselberg, Børn- og Familieafdelingen i Odense Kommune, fortæller om sine erfaringer fra en familiesag med døve forældre og hørende børn. Her var hun nødt til at tænke alternative muligheder i forhold til at få gennemført en observation af samværet mellem forældrene og deres børn.

"Vores Familiehus kan godt gå ind og lave observationerne, men her er det kommunikationen, som bliver det springende punkt. I Familiehuset behersker de jo ikke tegnsprog og ville derfor ikke kunne forstå, hvad der foregår," siger Anne-Kirsten.

"Så det var oplagt at høre, om det var en opgave, som familiekonsulenten ved CFD kunne gå ind i, fordi hun både ville kunne følge med i, hvordan forældrene kommunikerer, og hvad de gør," fortsætter Anne-Kirsten.

Derfor mener Anne-Kirsten også, at kommunikationen er alfa og omega her og tilføjer:

"I hvert fald hvis man skal være objektiv omkring, hvordan vi varetager børnenes tarv bedst muligt, så bliver kommunikationen vigtig."

Kommunen ønskede bl.a. at observationen skulle have fokus på forældrenes samspil med børnene og forældrenes evne til at aflæse børnenes behov. Som afslutning på observationen modtog Anne-Kirsten en observationsrapport:

"Jeg synes rapporten rigtig godt har vist, hvor der er problemer, og jeg har fået noget viden her, som jeg kan tage afsæt i, og som også kan bringe mig videre," siger hun afslutningsvist.

"Vores Familiehus kan godt gå ind og lave observationerne, men her er det kommunikationen, som bliver det springende punkt. I Familiehuset behersker de jo ikke tegnsprog og ville derfor ikke kunne forstå, hvad der foregår."

HJEMMEVEJLEDNING/PÆDAGOGISK STØTTE I EGET HJEM

Hjemmevejlederne yder pædagogisk støtte i hjemmet til døve med særlige behov. De behersker tegnsprog og kan således kommunikere direkte med personerne uden brug af tegnsprogtolk.

LOVGRUNDLAG FOR YDELSEN

Servicelovens § 85, der omhandler kommunens forpligtelse til at tilbyde hjælp, omsorg, støtte m.v. til personer med betydelig nedsat fysisk, psykisk eller social funktionsevne.

MÅLGRUPPER FOR YDELSEN

Tilbuddet retter sig især mod døve eller andre personer med et omfattende høretab, som medfører kommunikationsproblemer, behov for tegnsprog eller tegnstøttet kommunikation:

- Unge med et høretab, som forlader skolestemmet og har behov for støtte i forbindelse med etablering i egen bolig
- Voksne døve tegnsprogsbrugere, som har behov for intensiv pædagogisk støtte for at kunne klare sig i egen bolig
- Ældre døve, som har behov for særlig pædagogisk støtte
- Pårørende til de ovenfor beskrevne målgrupper
- Professionelle som er i kontakt med ovenstående og har behov for særlig viden

YDELSEN OMFATTER

- Rådgivning og støtte omkring praktiske funktioner i hjemmet
- Rådgivning og støtte omkring budgetlægning og økonomiske forhold
- Rådgivning og støtte i forbindelse med socialt samvær, beskæftigelse og fritidsaktiviteter
- Støtte og ledsagelse i forbindelse med kontakt til offentlige myndigheder, sundhedsvæsen etc.
- Hjælp til læsning og besvarelse af post

MÅLET MED YDELSEN

- At yde pædagogisk støtte i hjemmet til familier og enlige uden børn, som har et særligt behov for støtte for at kunne være i eget hjem

VISITATION OG FINANSIERING

Tilbuddet om pædagogisk støtte og hjemmevejledning er baseret på indtægtsdækket virksomhed med betaling fra borgerens bopælskommune. Der oprettes kontrakt mellem CFD og kommunen med præcisering af arbejdspunkter, inden indsatsen påbegyndes.

Prisen for indsatsen aftales individuelt og afhænger bl.a. af kommunens ønske om besøgenes længde, hyppighed samt geografiske forhold. Behovet for mødedeltagelse har ligeledes betydning for den aftale, som indgås. Se yderligere information og aktuelle takster på CFD's hjemmeside: www.cfd.dk under punktet Rådgivning.

HER FINDES HJEMMEVEJLEDERNE

CFD's tilbud om hjemmevejledning og pædagogisk støtte varetages af familiekonsulenterne, som er tilknyttet CFD's regionale kontorer i Aalborg, Aarhus, Fredericia, Odense og København.

MED STRUKTUR I HANNES HVERDAG KAN HUN BEDRE VARETAGE ROLLEN SOM MOR FOR SIN DATTER

EN FORTÆLLING SOM BESKRIVER YDELSEN "HJEMMEVEJLEDNING/ PÆDAGOGISK STØTTE I EGET HJEM"

"Jeg får hjælp og støtte til at finde en løsning, så jeg selv kan finde ud af at gøre tingene bag-efter."

Sådan siger Hanne, som får pædagogisk støtte i sit eget hjem fra en hjemmevejleder fra CFD Rådgivning, fordi hun er afhængig af at modtage støtte og vejledning på tegnsprog.

Hanne får besøg af sin hjemmevejleder hver fjortende dag, hvor de samarbejder om de arbejds punkter, som Hanne sammen med sin kommunale rådgiver har aftalt, at hun skal have støtte til.

"Jeg får hjælp til at få forklaret de breve, jeg modtager på tegnsprog. Det er rart, da jeg let kan misforstå ord, og hvad indholdet betyder. Jeg er jo døv, så jeg kan ikke lige ringe selv og spørge, så det er rart at få hjælp," fortæller Hanne.

Hanne er døv og som så mange andre døve uden længerevarende uddannelse, har hun problemer med skriftligt dansk og misforstår nemt indholdet i en tekst, med mindre hun får det forklaret på tegnsprog.

Hanne har en datter på snart 13 år. Hun har behov for støtte til at strukturere sin hverdag for at kunne varetage sin forældrerolle bedst muligt.

"Vi arbejder med ugeskema, så jeg ved, hvad jeg skal gøre hver dag. Jeg bliver let stresset over for mange opgaver, så det er rart at få hjælp til at strukturere ugen, så der fx ikke er møder samme dag, som jeg skal gøre rent, for så bliver jeg overtræt. Jeg må også passe på mit helbred," siger Hanne.

(Fortællingen er anonymiseret, og Hanne er et opdigtet navn)

■

"Vi arbejder med ugeskema, så jeg ved, hvad jeg skal gøre hver dag. Jeg bliver let stresset over for mange opgaver, så det er rart at få hjælp til at strukturere ugen, så der fx ikke er møder samme dag, som jeg skal gøre rent, for så bliver jeg overtræt."

ÆLDREVEJLEDNING TIL DØVE BORGERE OVER 65 ÅR

I Østdanmark (Region Hovedstaden og Region Sjælland) har CFD oprettet et tilbud om vejledning til ældre døve over 65 år. Ordningen er baseret på kommunal betaling. I Vestdanmark varetages ældrevejledningen af Danske Døves Landsforbund (DDL), som har fået satspuljemidler til formålet.

LOVGRUNDLAG FOR YDELSEN

Serviceovens § 12, der omhandler kommunens forpligtelse til at yde rådgivning til personer med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne.

Serviceovens § 85, der drejer sig om kommunens forpligtelse til at tilbyde hjælp, omsorg og støtte til personer med betydelig nedsat fysisk, psykisk eller social funktionsevne.

MÅLGRUPPER FOR YDELSEN

- Ældre døve borgere over 65 år, der har tegnsprog som kommunikationsform, og er bosiddende i København eller på Sjælland

YDELSEN OMFATTER

- Besøg hos borgeren og identifikation af behovet for støtte
- Henvvisning til andre instanser fx døvekonsulenterne
- Hjælp til ansøgninger om hjælpemidler
- Oversættelse og formidling af indholdet af post på tegnsprog
- Bisidderfunktion hos læge, på hospital etc.
- Formidling af information om ældre døves vilkår og behov til forebyggende konsulenter, hjemmehjælper, hjemmesygeplejersker o.a.

MÅLET MED YDELSEN

- At afhjælpe ældre døves isolation ved bl.a. at være informationsgivende samt kontaktskabende i forhold til lokalsamfundet

VISITATION OG FINANSIERING

Ældrevejledningsordningen er baseret på indtægtsdækket virksomhed. Der oprettes kontrakt med den enkelte kommune og CFD om ældrevejledning til alle døve borgere over 65 år i kommunen.

Kommuner, der ikke har indgået generel kontrakt om ældrevejledning, kan købe individuel bistand fra ældrevejlederne til en døv borger over 65 år, der har et betydeligt behov for støtte. Se yderligere information og aktuelle takster på CFD's hjemmeside: www.cfd.dk under punktet Rådgivning.

HER FINDES ÆLDREVEJLEDNINGEN

Ældrevejlederen har kontor på Carl Jacobsens Vej i Valby og er en del af Rådgivning ved CFD.

FRA KRISE TIL LIVSKVALITET

EN FORTÆLLING DER ILLUSTRERER YDELSEN "ÆLDREVEJLEDNING TIL DØVE BORGERE OVER 65 ÅR"

Jette Petersen er knap 70 år. Hun er tegnsprogsbruger og har jævnligt kontakt til CFD's ældrevejleder Anne Margrethe Philipsen for at få støtte og vejledning i sin hverdag.

De sidste par år, før Jette fik kontakt til ældrevejlederen, var præget af turbulens og kriser, samt store helbredsmæssige problemer, der gjorde det svært for Jette at blive boende i sin lejlighed på første sal i en opgang uden elevator.

Via sit netværk i Døves Pensionistklub "Brohusklubben" og Døves Kirke fik Jette nys om CFD's ældrevejleder, som siden hen har hjulpet med at støtte hendes rejse fra krise til livskvalitet.

Den helt store forandring for Jette er, at hun fik hjælp til at søge om og flytte i en ældrebolig, som er handicapvenlig. Her stortrives hun nu med familien tæt på og søde naboer. I den forbindelse var Jettes ældrevejleder behjælpelig med kommunikationen, med ansøgninger samt med at få søgt diverse hjælpemidler og snakket hele kriseforløbet igennem.

At ældrevejlederen behersker tegnsprog har været helt afgørende for den direkte samtale. Jette siger:

"Det er dejligt at have en ældrevejleder, som kan det hele med tegnsprog, f.eks. både gammelt tegnsprog, MHS (mundhåndssystem, red.) og almindeligt tegnsprog. Det er også dejligt at have ældrevejlederen med som bisidder til møder, fordi jeg sommetider oplever, at det er svært at forstå, hvad tolken siger. Jeg vil ikke undvære ældrevejlederen."

For CFD's ældrevejleder Anne Margrethe Philipsen er en vigtig del af jobbet at støtte de ældre døve borgere, så de får en lige så god alderdom som alle andre. Det betyder, at der er fokus på den enkeltes livskvalitet, bl.a. faktorer som aktiviteter og motion, samt at man forhindrer, at den ældre isoleres på grund af et høretab. Målet er således at støtte en positiv holdning til det at blive ældre – samt skabe grobund for en fortsat udvikling i alle livets faser.

(Fortællingen er anonymiseret, og Jette Petersen er et opdigtet navn)

■

"Det er dejligt at have en ældrevejleder, som kan det hele med tegnsprog, f.eks. både gammelt tegnsprog, MHS (mundhåndssystem, red.) og almindeligt tegnsprog. Det er også dejligt at have ældrevejlederen med som bisidder til møder, fordi jeg sommetider oplever, at det er svært at forstå, hvad tolken siger."

PSYKOLOGBISTAND

Ved CFD er der ansat to psykologer, tilknyttet henholdsvis CFD, Gladsaxe og CFD, Odense. De to psykologer supplerer hinanden fagligt og dækker hele landet.

LOVGRUNDLAG FOR YDELSEN

Der er mulighed for at ansøge betalingskommunen efter bestemmelserne i Lov om Social Service eller Lov om Aktiv Socialpolitik. Der er desuden mulighed for at borgere, som ikke kan få en kommunal bevilling kan vælge egenbetaling til samtaleforløb. VISO (den nationale Videns- og Special-rådgivningsorganisation) kan ansøges om betaling af udredninger i særligt komplicerede sager.

MÅLGRUPPER FOR YDELSEN

- Døve og andre borgere med et betydeligt høretab, der kommunikerer på tegnsprog
- Borgere med et kombineret syns- og høretab uanset kommunikationsform
- Borgere med andre sansetab, som medfører behov for særlig ekspertise, uanset kommunikationsform
- Andre professionelle, som efterspørger tilbud om supervision, undervisning eller foredrag

Psykologerne ved CFD har et stort kendskab til de livsbetingelser, der kan være knyttet til at have et høretab, et kombineret syns- og høretab eller andre sansetab, som har indflydelse på funktionsniveauet. Psykologerne uddannes i tegnsprog med henblik på at kunne kommunikere direkte med borgeren uden brug af tegnsprogstolk.

YDELSEN OMFATTER

- Samtaler og terapiforløb
- Arbejdsevneundersøgelser til brug ved en vurdering af mulighederne for deltagelse på arbejdsmarkedet
- Neuropsykologiske undersøgelser
- Kognitive psykologiske undersøgelser

- Forældrekompetenceundersøgelser
- Børnepsykologiske undersøgelser
- Personlighedspsykologiske undersøgelser
- Andre undersøgelser efter anmodning, fx:
 - smertevurdering
 - udredning af borgere med anden etnisk baggrund
 - klinisk diagnostisk vurdering
- Psykologfaglig sparring, undervisning og foredrag om psykologiske emner vedrørende ovennævnte målgruppe

MÅLET MED YDELSEN

- At give et kvalificeret psykologtilbud til ovennævnte målgrupper ud fra et stort kendskab til gruppernes livsvilkår samt mulighed for direkte kommunikation på tegnsprog

VISITATION OG FINANSIERING

Anmodning om en af ovenstående ydelser kan ske enten ved henvendelse til CFD i Gladsaxe eller ved henvendelse til døvekonsulenterne. Der laves en skriftlig aftale med beskrivelse af ydelsen. Prisen for terapeutiske samtaler følger Dansk Psykologforenings anbefalede takster. Ydelsens pris aftales i øvrigt individuelt og afhænger af tidsforbruget og ydelsens omfang. Hertil kommer transport, når ydelsen ikke kan leveres på CFD's kontor i Gladsaxe eller Odense.

HER FINDES PSYKOLOGERNE

Tilbuddet udgår som udgangspunkt fra kontoret i Gladsaxe eller Odense. Ved særlige behov kan der aftales udgående tilbud.

EN PSYKOLOGISK UNDERSØGELSE VISTE, AT BORGEREN IKKE VAR UDVIKLINGSHÆMMET

EN FORTÆLLING SOM BESKRIVER YDELSEN "PSYKOLOGBISTAND"

"Jeg skulle bistå med en udredning til VISO på en kvinde med kombineret syns- og høretab, som også var beskrevet som psykisk retarderet. I forbindelse med udredningen viste en målrettet undersøgelse dog, at kvinden ikke var udviklingshæmmet, når hun blev testet med materiale, der tog hensyn til hendes syns- og høretab. Kvindens bosted er derfor nu ved at undervise kvinden i punktskrift, så hun kan lære at læse."

Således fortæller psykolog Litte Frehr om en af de situationer, hvor hendes job er med til at gøre en forskel for en borger. Lottes arbejdsfelt spænder vidt, men for alle opgaverne gælder det, at den psykologiske tilgang er tilpasset personer, der mangler en sans. Hendes psykologerfaring kombineret med viden om personer med høretab eller med kombineret syns- og høretab giver således en unik forståelse og indsigt, der kommer borgerne til gavn.

"Som psykolog på CFD har man erfaring med de særlige opvækstvilkår og udfordringer, som livet giver for borgere, som har et høretab eller er døde. Dette kræver en specialviden om indi-

viders udvikling fra barn til voksen, et særligt kendskab til handicapforståelse i samfundet gennem tiden samt videreuddannelse i psykologisk undersøgelse og behandling af døde," siger Litte Frehr.

Psykologernes mange forskellige opgaver tilrettelægges alle efter aftale og i samarbejde med borgeren, som altid er i centrum.

"Opgaverne for os psykologer kan - udover samtale og behandling - for eksempel være forældreevneundersøgelser af døde tegnsprogsbrugere eller andre med høretab, udredninger på personer med komplicerede handicaps eller rådgivning og vejledning til kommunalt ansat personale, som arbejder med døde eller døvblinde," fortæller Litte Frehr.

CFD's psykologer modtager løbende tegnsprogsundervisning for at kommunikere direkte med de borgere, der er tegnsprogsbrugere eller anvender tegnstøttet kommunikation.

"Opgaverne for os psykologer kan - udover samtale og behandling - for eksempel være forældreevneundersøgelser af døde tegnsprogsbrugere eller andre med høretab, udredninger på personer med komplicerede handicaps eller rådgivning og vejledning til kommunalt ansat personale, som arbejder med døde eller døvblinde."

CFD

Oktobervej 22 A
2860 Søborg

Tlf. 44 39 11 55
Fax 44 39 11 24
cfd@cfd.dk
www.cfd.dk

KØBENHAVN

CFD Rådgivning
Carl Jacobsens Vej 33
2500 Valby

Tlf. 44 39 13 50
Mobil - sms 20 12 19 19
Fax 44 39 13 69
kobenhavn@cfd.dk
www.cfd.dk

ODENSE

CFD Rådgivning
Rugårdsvej 48
5000 Odense C

Tlf. 44 39 12 00
Mobil 23 31 85 25
Fax 44 39 12 08
odense@cfd.dk
www.cfd.dk

FREDERICIA

CFD Rådgivning
Danmarksgade 4, 2.
7000 Fredericia

Tlf. 44 39 12 20
Mobil - sms 40 27 74 15
Fax 44 39 12 38
fredericia@cfd.dk
www.cfd.dk

AARHUS

CFD Rådgivning
Søren Frichs Vej 38 L, st. tv.
8230 Åbyhøj

Tlf. 44 39 12 50
Mobil 21 28 30 50
Fax 44 39 12 63
aarhus@cfd.dk
www.cfd.dk

AALBORG

CFD Rådgivning
Niels Ebbesens Gade 19, 1.
9000 Aalborg

Tlf. 44 39 12 80
Mobil 29 63 60 24
Fax 44 39 12 88
aalborg@cfd.dk
www.cfd.dk